Archetype

Displaced Empire: Al Azraq Refugee Camp, Jordan

Archetype team - 11/06/2021

Η συμμετοχή του MIT, Future Heritage Lab στο κεντρικό τμήμα τής 17ης Διεθνούς Έκθεσης Αρχιτεκτονικής της Μπιενάλε Βενετίας.

Η Δρ. Άζρα Ακσάμιζα και η Μελίνα Φιλίππου του Future Heritage Lab στο MIT- Massachusetts Institute of Technology σε συνεργασία με Σύριους πρόσφυγες, ανθρωπιστικές οργανώσεις και φιλοξενούσες κοινότητες στην Ιορδανία, παρουσιάζουν την εγκατάσταση Displaced Empire στο τμήμα Co-habitats της 17ης Διεθνούς Αρχιτεκτονικής Έκθεσης – Μπιενάλε της Βενετίας, που επιμελήθηκε ο Χάσιμ Σάρκις.

Η εγκατάσταση, μια σκηνή σε πραγματικό μέγεθος, εστιάζει στον Προσφυγικό Καταυλισμό Άζρακ στην Ιορδανία. Πρόκειται για έναν από τους μεγαλύτερους καταυλισμούς στη Μεσόγειο, που προσφέρει καταφύγιο σε περισσότερους από 35.000 εκτοπισμένους Σύριους. Η μεγάλης κλίμακας εγκατάσταση "φαντάζεται" έναν κόσμο στο εγγύς μέλλον, στον οποίο η πλειονότητα του πληθυσμού έχει εκτοπιστεί. Στο σενάριο αυτό, ο Καταυλισμός Άζρακ γίνεται η πρωτεύουσα της Αυτοκρατορίας των Εκτοπισμένων.

Η σκηνή αποτελεί το φορητό ανάκτορο της αυτοκρατορίας. Ερευνά ένα πολιτισμικά ευαίσθητο, κοινωνικά περιεκτικό και περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένο πλαίσιο για την ανθρωπιστική αρχιτεκτονική.

Το φορητό ανάκτορο της Εκτοπισμένης Αυτοκρατορίας ανακυκλώνει υφάσματα ανθρωπιστικής βοήθειας και παλιά ρούχα.

Η δομοστοιχειωτή ελαφριά κατασκευή από ύφασμα έχει αναφορές στη νομαδική αρχιτεκτονική παράδοση της

Μέσης Ανατολής. Ο σχεδιασμός αποτελεί υβρίδιο μεταξύ των φορητών παλατιών της οθωμανικής αυτοκρατορίας και του τυποποιημένου ανθρωπιστικού καταφυγίου στον Προσφυγικό Καταυλισμό Άζρακ, το T-Shelter. Η εγκατάσταση σκιαγραφεί μία πολιτιστική προσέγγιση σε ανθρωπιστικές παρεμβάσεις, αναδεικνύοντας το θέμα της απουσίας υποδομών για τον πολιτισμό στους προσφυγικούς καταυλισμούς.

Ο Προσφυγικός Καταυλισμός Άζρακ στην έρημο της Ιορδανίας, κατά τη διάρκεια αμμοθύελλας.

Η διαδικασία σχεδιασμού προτείνει την κατανεμημένη παραγωγή των πάνελ της σκηνής και την αποτύπωση προσωπικών αφηγήσεων σε αυτά. Στα εκπαιδευτικά εργαστήρια για τη δημιουργία των επιμέρους πάνελ στη Σάρτζα, Η.Α.Ε στη Βοστώνη, Η.Π.Α και το Ζάαταρι, Ιορδανία, συμμετείχαν άτομα από 12 χώρες. Η πολυθεματική ανταλλαγή γνώσης ανάμεσα σε συμμετέχοντες από διαφορετικές γενιές και υπόβαθρο, συμβάλλει στη δημιουργική έκφραση, τον αυτοπροσδιορισμό και την προώθηση του πλουραλισμού.

Η υλικότητα της σκηνής μελετά τις διάφορες όψεις της αρχιτεκτονικής από ύφασμα, από εικονογραφικές και διακοσμητικές εκφράσεις του υφάσματος και τις ιδιότητες φυσικής μόνωσης στο κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Κάθε πάνελ ανακυκλώνει παλιά ρούχα και υφάσματα που συναντώνται σε προσφυγικές υποδομές, υποδεικνύοντας πιθανούς τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε η παγκόσμια υπερπαραγωγή ειδών ένδυσης να παράσχει πόρους για την υποστήριξη της κοινωνικής αναζωογόνησης των εκτοπισμένων.

T-Shelter: Το τυποποιημένο ανθρωπιστικό καταφύγιο του καταυλισμού.

Τα Αυτοκρατορικά Λάβαρα που κοσμούν τη σκηνή, εξιστορούν στιγμές από την καθημερινή ζωή στον καταυλισμό μέσα από παρεμβάσεις, εφευρέσεις και έργα τέχνης των κατοίκων. Η παρουσίαση του καταυλισμού μέσα από την πτυχή του σχεδιασμού από πρόσφυγες ανοίγει μια συμμετοχική συζήτηση για τις πολιτικές που διέπουν τους χώρους ανθρωπιστικής βοήθειας. Η πρωτοτυπία και εφευρετικότητα αυτών των παρεμβάσεων φέρνουν στο προσκήνιο την απόσταση ανάμεσα στις διαθέσιμες ανθρωπιστικές υποδομές και τις πραγματικές ανάγκες των προσφύγων. Διαφοροποιώντας και εξοικειώνοντας τα τυποποιημένα καταφύγια του καταυλισμού, οι Σύριοι πρόσφυγες εξανθρωπίζουν την ανθρωπιστική αρχιτεκτονική, χρησιμοποιώντας την τέχνη και τον σχεδιασμό ως ένα μέσο για αυτοπροσδιορισμό και ανοικοδόμηση.

Ομάδα
Το έργο Displaced Empire είναι ένα συνεργατικό διασυνοριακό πρόγραμμα από την καλλιτέχνιδα και ιστορικό αρχιτεκτονικής Άζρα Ακσάμιζα και την αρχιτέκτονα και πολεοδόμο Μελίνα Φιλίππου του Future Heritage Lab στο MIT- Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης, σε συνεργασία με τους Νάταλι Μπέλφλερ, Στράτον Κόφμαν, Τζάγια Έζαγκουαιρ και Λίλιαν Κολόγκι, με τη στήριξη των Κάθριν Λι, Κάλβιν Ζονγκ, Ζέιντ Μάντι, Ραφάτ Μαζούτ, Μαίρη Μαυροχάννα και Ντίτμαρ Όφενχουμπερ.

Επιμορφωτικό Εργαστήρι στον Προσφυγικό Καταυλισμό Ζάαταρι που οργανώθηκε σε συνεργασία με το NRC-Νορβηγικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. Μαθήματα ραπτικής, ιστορία υφαντουργίας και σύγχρονο σχέδιο εμπλουτίζουν τη μυθολογία της υφαντικής που εμπνέεται από ιστορικά μνημεία, διακοσμητικά στοιχεία και παραδοσιακά μοτίβα.

Βιογραφικά

Η **Δρ Azra Aksamija** είναι καλλιτέχνις και ιστορικός αρχιτεκτονικής, διευθύντρια του MIT Future Heritage Lab (FHL) και αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πρόγραμμα Τέχνη, Πολιτισμός και Τεχνολογία του MIT. Η εργασία της διερευνά τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνική ζωή επηρεάζεται από πολιτισμικές προκαταλήψεις και την καταστροφή των πολιτιστικών υποδομών στο πλαίσιο συγκρούσεων, μετανάστευσης και εκτοπισμού.

Η **Μελίνα Φιλίππου**, αρχιτέκτονας και πολεοδόμος, είναι Διευθύντρια Προγράμματος στο Future Heritage Lab του MIT. Η δουλειά της διερευνά τον ρόλο χωρικών πρακτικών σε συνθήκες εκτοπισμού. Ηγήθηκε στην έρευνα σχεδιασμού του έργου που παρουσιάζεται στην Μπιενάλε.

Μνημείο από πηλό που παραπέμπει στην πύλη της Παλμύρας και την ιστορική αρχιτεκτονική στο Αλέπο.

Πάνελ με προσωπικές αφηγήσεις από τους συμμετέχοντες στα επιμορφωτικά εργαστήρια του MIT Future Heritage Lab στη Σάρτζα, ΗΑΕ, Βοστώνη, ΗΠΑ και Ζάαταρι, Ιορδανία.

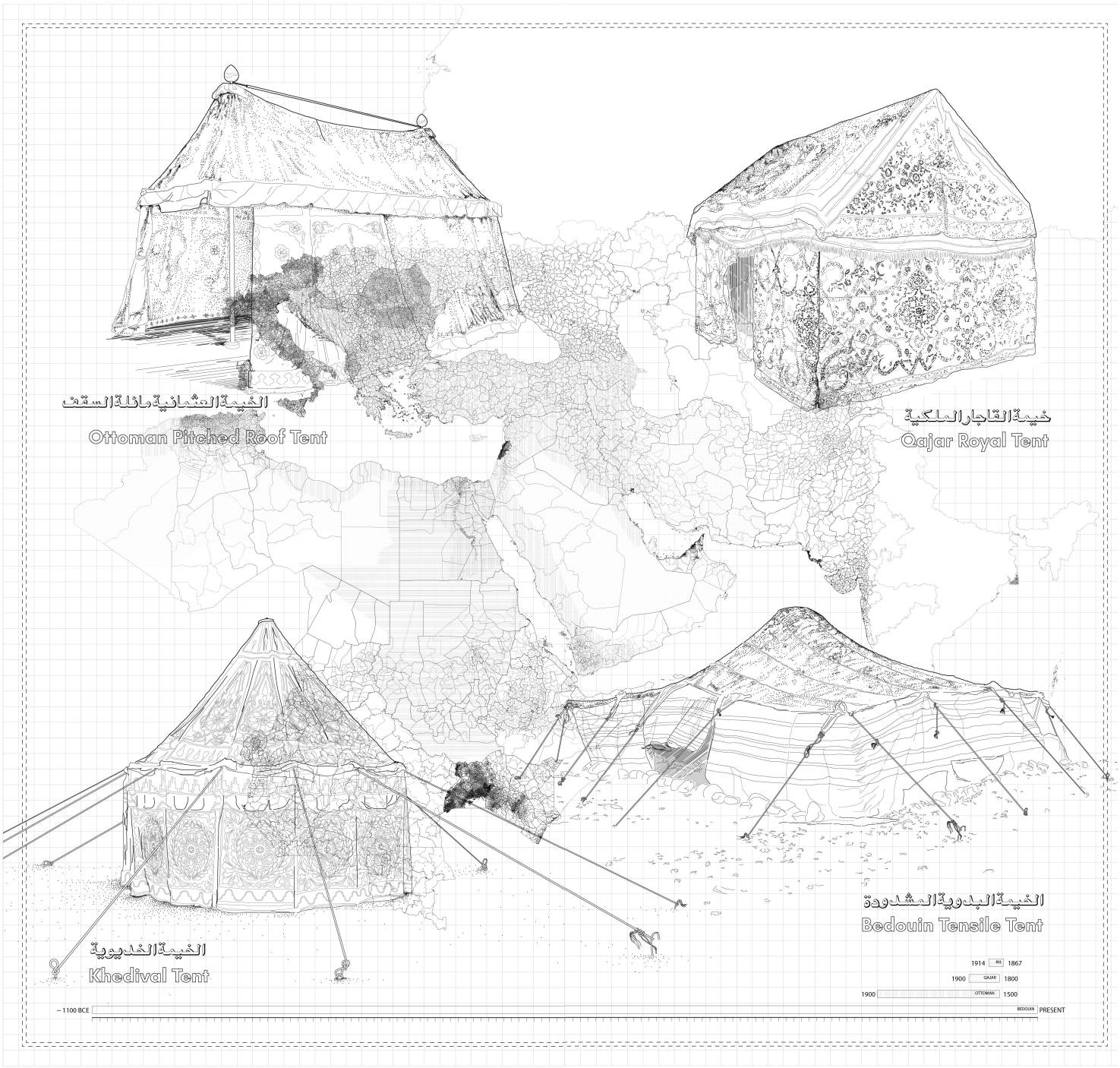
Η αποτύπωση στιγμών από την καθημερινότητα του καταυλισμού αναδεικνύει τις σχεδιαστικές παρεμβάσεις των προσφύγων, ως μέσο για τη συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των αξιών που τη διέπουν.

Credits: Οι φωτογραφίες είναι του MIT Future Heritage Lab εκτός από τις εικόνες 7-9 που είναι του Dino Rowan
Ιστοσελίδα https://www.futureheritagelab.com/projects#/tserai

Χορηγοί
MIT sponsors: CAST - International Exhibition and Performance Grant, J-WEL Grant in Education Innovation, LCAU - Leventhal Center for Advanced Urbanism, MISTI Program for the Arab World, MITx, SA+P Office of the Dean, Transmedia Storytelling Initiative, UROP - Undergraduate Research Opportunities Program

Other sponsors: The Aga Khan Museum Toronto, Kunsthaus Graz, Margarete Schütte-Lihotzky project grant by the Austrian Federal Chancellery, Sharjah Museum of Islamic Civilization

In-kind and institutional support by: CARE Jordan, MIT Program in Art, Culture and Technology Norwegian Refugee Council, Jordan, School of Architecture and Built Environment at the German-Jordanian University

Το φορητό παλάτι είναι εμπνευσμένο από ιστορικά προηγούμενα της νομαδικής αρχιτεκτονικής στη Μέση Ανατολή.

Πρότυπη σκηνή στη Βοστώνη από τους συμμετέχοντες στο μάθημα «Εισαγωγή στις Τέχνες, την Αρχιτεκτονική και τις Χωρικές Πρακτικές» της καθηγήτριας Άζρα Ακσάμιζα στο MIT. Μέσα από μαθήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το Displaced Empire αποσκοπεί στην κοινωνική και ακαδημαϊκή κινητοποίηση των νέων στο θέμα της αναγκαστικής μετανάστευσης.